

Oltul și cântecele sale

Manifestare culturală de anvergură, caracterizată prin valoarea dobândită de-a lungul anilor, datorată importanței acestui eveniment, unic în plan național și durabil de-a lungul deceniilor, din anul 1969, când a avut loc pentru prima dată, Festivalul Național de Folclor „Cântecele Oltului” a serbat, în perioada 21-22 august 2021, 53 de ani de viață.

Râul Olt a adunat în curgerea sa, la Călimănești, o întreagă lume folclorică care se revendică din locurile pe care această apă vie și perenă le străbate și pe care le-a inspirat de-a lungul timpului să creeze și să transmită comori de cântece și dansuri autentice din generație în generație.

„Cântecele Oltului” este proiectul care completează o galerie de alte capodopere culturale lansate de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea de-a lungul timpului și care a ajuns să definească între valorile lumii statutul și statura impresionantă, deopotrivă, ale Vâlcei artistice și culturale: „Hora Costumelor” de la Pietrari, „Brâul de aur” de la Bărbătești, „Cocoșul de Hurez” de la Horezu, ca să amintim doar o parte din dimensiunea complexă și longevivă a programelor culturale pe care colegii noștri de la CJCPCT Vâlcea le-au moștenit și le duc impecabil înainte.

Exemplul acestui argument este organizarea celei de-a 53-a ediții - alături de Consiliul Județean Vâlcea, Primăria orașului Călimănești, Casa de Cultură „Florin Zamfirescu” Călimănești, Centrul Național de Informare și Promovare Turistică din Călimănești -, într-o atmosferă de mare sărbătoare,

Imagini ediția precedentă a Festivalului "Cântecele Oltului"

CÂNTECELE OLTULUI

De unde vii, bătrâne Olt, și unde
Îți plângi prin cântec curgerea mereu,
O însușește, totuși, te pătrunde
De parcă ai fost plâns de Dumnezeu...

Câte-ai văzut și câte ne poți spune,
Râzbind prin munți, prin dealuri și câmpii,
Cum nicodată-n tine nu apune
Strigătul unei mame către fiu...

De unde vii, bătrâne Olt, și care
Îți e durerea curgerii prin noi,
În doine, dorul îți e alinare
Și în sublimul jocului în doi...

Ce strigăt și șoptire ești în noi...
Ionel Simota

Ediția de Control Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea © august 2021
Foto: Bogdan Boari; concepție și graphic design: Amalia Boari, coordonator proiect
Manager CJCPCT Vâlcea: prof. Alina Pavelcu

FESTIVALUL NAȚIONAL DE FOLCLOR

Călimănești, 21 - 22 august 2021

care a marcat diversitatea și asemănarea artistică a zonelor pe care Oltul le străbate, cunoașterea și conservarea valorilor identitare, varietatea folclorică muzicală coregrafică și a portului popular de pe întreg cuprinsul drumului de apă al Oltului, de la izvor, dintre culmile muntoase ale Carpaților, până la vărsare, spre șesurile dinspre malurile Dunării.

Istoria de 50 de ani a acestui prestigios festival este toată scrisă în ampla lucrare *Festivalul de Folclor Cântecele Oltului*; autori - Gheorghe Deaconu și Elena Stoica (Editura Fântâna lui Manole, Golești - Vâlcea, 2018, Editura Patrimoniul, Râmnicu Vâlcea, 2018, 450 p.), o construcție de piatră care rămâne pentru totdeauna un fundament al importanței de-a lungul timpului a acestui eveniment total pe care nici apa Oltului în trecerea sa nu o va clinti din loc vreodată.

Festivalul „Cântecele Oltului” are specificitățile sale: are un timp al desfășurării, devenit tradițional, după sărbătoarea Sfânta Maria Mare, are un model proiectat de inițiatorii săi, cuprinzând mai multe activități, spectacole și evenimente - parada portului popular, la care participă ansamblurile folclorice din județele riverane Oltului - Harghita, Brașov, Sibiu, Olt, Vâlcea, Teleorman și ansambluri invitate (anul acesta din Argeș, Iași și Timiș), festivitatea de deschidere, spectacol-concurs al ansamblurilor folclorice participante care au evoluat în probele individuale, Concursul de interpretare „Doina Oltului” pentru soliști vocali și instrumentali, concursul purtătorilor de costume populare, Concursul „Frumoasa Oltului”.

Ca în fiecare an, a avut loc și Colocviul cu tema „Festivalul de Folclor Cântecele Oltului - vector de promovare a dialogului interetnic multicultural”, în prezența moderatoarei Amalia Boari - Șef Serviciu Cercetare-valorificare la CJCPCT Vâlcea și coordonatoarea festivalului.

Au participat la dezbateri conducătorii grupurilor folclorice din concurs, specialiști și organizatori, membrii juriului.

Programul a continuat cu reuniunea juriului pentru desemnarea câștigătorilor, cu evenimente folclorice de animație stradală din diferite amplasamente din Călimănești și a culminat cu festivitatea de premiere a laureaților și cu spectacolul de gală al ansamblurilor folclorice prezente în concurs.

Iată și premiile acordate la cea de-a 53-a ediție a Festivalului Național de Folclor „Cântecele Oltului”.

Trofeul „Frumoasa Oltului”: Roxana Pațanghel (Ansamblul „Izvoarașul”, jud. Olt).

Concursul de interpretare:

Proba vocală:

Premiul I: Marinela Nicolae Predoi (Ansamblul „Bujorei” - Troianu, jud. Teleorman);

Premiul II: Petruța Lăutaru (Ansamblul „Miorița” - Vaideeni, jud. Vâlcea);

Premiul III: Emilia Ogea (Ansamblul „Izvoarașul” - jud. Olt).

Proba instrumentală:

Premiul I: Ioana Udriș (nai; Ansamblul „Plaiuri muscelene” - Câmpulung Muscel, jud. Argeș);

Premiul II: Mihăiță Bărbuș (saxofon; Ansamblul „Miorița” - Vaideeni, jud. Vâlcea);

Premiul III (ex aequo): Viorel Pop (saxofon; Ansamblul „Baronul David Urs” - Mărgineni, jud. Brașov) și Adrian Suici (saxofon; Ansamblul „Kud Sveti Dorde” - Stanciova - Recaș, jud. Timiș).

Concursul cel mai frumos costum:

Premiul I: Ioana-Roxana Budeală și Alexandru Crăciun (Ansamblul „Plaiuri muscelene” - Câmpulung Muscel, jud. Argeș);

Premiul II: Ana Apostoloiu și Neluțu Mugescu (Ansamblul „Miorița” - Vaideeni, jud. Vâlcea);

Premiul III (ex aequo): Georgy Bernadette și Orban Nandor (Ansamblul „Kakvirag” - Lueta, jud. Harghita) și Iovana Miladinov și Dragan Mișcov (Ansamblul „Kud Sveti Dorde” - Stanciova - Recaș, jud. Timiș).

Premii speciale:

Premiul special pentru rapsod: Augustin Popa (jud. Braşov);

Premiul special al Juriului: Taraful Ansamblului „Kakvirag” (Lueta, jud. Harghita);

Premiul special pentru virtuozitate artistică: Mihai Gogâţă (Ansamblul „Mărginimea” - jud. Sibiu);

Premiul special pentru originalitatea repertoriului secuiesc: Ansamblul „Kakvirag” (Lueta, jud. Harghita);

Premiul special pentru valorificarea obiceiurilor tradiţionale: Ansamblul „Baronul David Urs” (Mărgineni, jud. Braşov);

Premiul special pentru valorificarea scenică a dansurilor populare italieneşti: Ansamblul „Di Nuovo Insieme” (jud. Iaşi);

Premiul special pentru realizarea scenică a spectacolului: Petre Şuşu (Ansamblul „Di Nuovo Insieme” - jud. Iaşi);

Premiul special pentru spectacol coregrafic: Ansamblul „Mărginimea” (jud. Sibiu);

Premiul special pentru promovarea şi transmiterea dansurilor locale: Ansamblul „Izvoraşul” (jud. Olt);

Premiul special pentru valorificarea scenică a dansurilor populare sârbeşti: Ansamblul „Kud Sveti Dorde” (Stanciova - Recaş, jud. Timiş);

Premiul special pentru preluarea tradiţiilor locale: Ansamblul „Bujorei” (Troianu, jud. Teleorman);

Premiul special pentru valorificarea tradiţiilor muscelene: Ansamblul „Plaiuri muscelene” (Câmpulung Muscel, jud. Argeş);

Premiul special pentru autenticitate „Vartolomei Todeci”: Ansamblul „Mioriţa” (Vaideeni, jud. Vâlcea);

Diplome de merit pentru conducerea şi/sau coregrafia ansamblurilor: Orban Erno, Ioan Ursu, Vasile Stoica, Mircea Resiga, Marian Stănescu, Milică Cotruţă, Cristina Irimescu, Dumitru Tarbă, Sergiu Ciov, Dosan Milodinov-Burdi.

Istoria „Cântecelor Oltului” s-a mai îmbogăţit cu un an, este fila a 53-a care s-a scris cu ocazia uneia dintre cele mai importante reuniuni culturale anuale din România, atât de importantă pentru că în acest festival „se adună tradiţii populare din amândouă regiunile de lângă Carpaţi. Tradiţii care arată cât de diferiţi suntem în obiceiurile şi în cântecele noastre, dar şi cât de asemănători, în acelaşi timp. Diverşi în ritmuri muzicale, în costume populare, dar asemănători în evocarea râului Olt şi a regiunilor pe care le străbate” (dr. Florinel Constantinescu, Primarul oraşului Călimăneşti).

Marele merit al festivalului este „capacitatea de a valorifica, în context festivalier segmente culturale ale tradiţiei populare, prin care să poată fi transmise valorile funcţionale specifice fenomenelor genuine din care au fost extrase «un sens al sărbătorii» tradiţionale, care să determine coeziune socială în cadrul grupurilor participante” (acad. Sabina Ispas, Director al Institutului de Etnografie şi Folclor „Constantin Brăiloiu” al Academiei Române).

Din impresionantul volum *Cântecele Oltului 50*, păstrătorul, trezorierul, istoricul tuturor ediţiilor de până în 2018, am sintetizat câteva impresii ce pun în lumina unor posibile definiţii faţete din plurisemantismul acestui subiect de istorie, eveniment, concurs, fapt de viaţă, cântec neîntrerupt:

„Festivalul de Folclor «Cântecele Oltului» este o manifestare culturală de anvergură, cu o identitate clară, ale cărei componente principale sunt: toleranţa, loialitatea şi profesionalismul, identitatea românească şi a minorităţilor naţionale...”. „O platformă de promovare a valorilor culturii tradiţionale”, „o punte de legătură între generaţiile de păstrători, purtători şi performeri ai tradiţiilor populare”, „unul dintre cele mai prestigioase programe culturale”, „unul dintre brandurile culturale ale Vâlcei”, „un eşantion semnificativ şi simpatetic pentru dinamica folclorului în contemporaneitate”, „o expresie a dezvoltării creatoare a tradiţiei”, „un festival al obiceiurilor şi datinilor, adică al vieţii folclorice tradiţionale”.

Fotografii preluate de pe site-ul <https://www.primaria-calimanesti.ro/despre-calimanesti/actualitate/item/2794-festivalul-na%C8%9Bional-de-folclor-%E2%80%9Cc%C3%A2ntecele-oltului%E2%80%9D,-edi%C8%9Bia-a-53-a.htmlBia-a-53-a.html>

Foto: Bogdan Boari (Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Vâlcea)

Dr. Corina Mihăescu,
Cercetător ştiinţific I,
Patrimoniu Imaterial şi
Cultură Tradiţională - INP